

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Karla Šimky a soudců Evy Šonkové a Tomáše Kocourka v právní věci žalobce: **B. J.**, zast. JUDr. Markétou Němcovou, advokátkou se sídlem Riegrova 1378/1, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 1. 2024, č. j. OAM-261/ZA-ZA11-K10-2023, o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 4. 10. 2024, č. j. 34 Az 7/2024-123,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost žalovaného **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci k rukám zástupkyně žalobce, JUDr. Markéty Němcové, advokátky, do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení na nákladech řízení o kasační stížnosti částku 6 135 Kč.
- III. Žalovaný **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

[1] Žalobce je příslušníkem Irácké republiky. Ze své vlasti vycestoval letecky v březnu 2011. Iráckou republiku pravidelně soukromě a obchodně navštěvoval, přičemž naposledy tam byl v roce 2011. Žalobce byl na území České republiky opakovaně pravomocně odsouzen. Žalobci byl ukončen trvalý pobyt v České republice, a to z důvodu nástupu do výkonu trestu v roce 2019. Dne 13. 3. 2023 podal žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice s odůvodněním, že je pro něho návrat do Iráku nebezpečný. Jako jeden z důvodů hrozícího nebezpečí po návratu do Iráku uvedl, že v České republice pomohl rozkrýt trestnou činnost, a to mimo jiné i k vlivné osobě, která je na útěku a žije v Iráku. Dále uvedl, že je křesťanského vyznání a má křesťanskou symboliku vytetovanou na těle, za to mu v zemi původu hrozí zabití. Žalovaný rozhodl o jeho žádosti tak, že azyl nelze udělit pro existenci důvodů podle § 15 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále „zákon o azylu“), a doplňkovou ochranu nelze udělit pro existenci důvodů podle § 15a zákona o azylu. Žalobou podanou ke Krajskému soudu v Brně se žalobce domáhal zrušení v záhlaví uvedeného rozhodnutí žalovaného (dále „rozhodnutí žalovaného“).

[2] Krajský soud se ve věci zabýval výkladem podmínek § 15 odst. 3 písm. d) zákona o azylu, podle něhož *azyl nelze udělit, pokud cizinec jako pravomocně odsouzený za zvlášť závažný zločin představuje nebezpečí pro společnost*, a § 15a odst. 1 písm. d) zákona o azylu, podle něhož *doplňkovou ochranu nelze udělit, je-li důvodné podezření, že cizinec, který podal žádost o udělení mezinárodní ochrany, se dopustil vážného zločinu* (dále „vylučující klauzule“). Žalobce v žalobě nerozporoval naplnění první podmínky *pravomocného odsouzení za zvlášť závažný zločin*, ale tvrdil, že nepředstavuje *aktuální* nebezpečí pro společnost [druhá podmínka § 15 odst. 3 písm. d) zákona o azylu]. Soud shledal, že žalovaný s ohledem na trestní minulost žalobce dostatečně a přesvědčivě odůvodnil, že žalobce představuje *skutečné a dostatečně závažné* nebezpečí pro společnost. Nedostatečně posouzenou krajský soud shledal otázku *aktuálnosti* nebezpečí pro společnost. Žalovaný byl povinen prokázat, že ohrožení společnosti ze strany žalobce aktuálně hrozí, a to zvláště pokud jsou ze strany žalobce předkládány důkazy o tom, že tomu tak není. Především měl zohlednit důvody rozhodnutí o podmíněném propuštění žalobce z výkonu trestu odnětí svobody.

[3] Kasační stížnost podal žalovaný (dále „stěžovatel“) z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s.

[4] Stěžovatel nesouhlasí se závěry krajského soudu v tom, že by nedostatečně reflektoval aktuální a rodinné poměry žalobce, a nemohl tak řádně posoudit podmínku aktuálnosti hrozby.

[5] Stěžovatel namítá, že vzhledem k tomu, jakých trestných činů se žalobce dopustil, není pochyb o tom, že na něj dopadá vylučující klauzule ve smyslu § 15 a § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu. Při posouzení závažnosti trestných činů, za které byl žalobce pravomocně odsouzen, stěžovatel zohlednil povahu trestného činu, přitěžující či polehčující okolnosti, úmyslnou povahu uvedeného trestného činu, povahu a rozsah škod způsobených tímto trestným činem, míru účasti jmenovaného na trestné činnosti a další subjektivní a objektivní okolnosti případu.

[6] Stěžovatel namítá, že velmi podrobně zhodnotil a odůvodnil osobní a rodinné poměry žalobce. Žalobce u soudu pouze doložil a aktualizoval různé výpisy týkající se jeho majetkových poměrů, výživné na dceru a pracovní a darovací smlouvy. Tyto podklady stěžovatel zhodnotil ještě před jejich aktualizací žalobcem a shledal, že informace z nich nevyvracejí trvání aktuální hrozby osoby žalobce pro společnost. Aktuálnost hrozby nevyvrací ani podmíněné propuštění žalobce z výkonu trestu.

[7] Dle stěžovatele krajský soud pochybil, protože upozadil závažnost a význam ekonomické kriminality. Žalobce svojí činností naplnil znaky skutkové podstaty zvlášť závažného zločinu zkrácení daně a zločinu účasti na organizované zločinecké skupině. Stěžovatel zároveň upozorňuje na výraznou žalobcem způsobenou škodu i vysoký trest odnětí svobody, který mu byl uložen. Trvá na tom, že žalobce stále ohrožuje zájmy společnosti, práva a svobody druhých, a jeho jednání tak představuje nebezpečí pro společnost z prospektivního hlediska.

[8] Žalobce se ztotožňuje se závěry rozsudku krajského soudu. Připouští, že naplnil jednu z podmínek pro aplikaci vylučující klauzule, neboť vskutku byl pravomocně odsouzen

pokračování

za zvlášť závažný zločin. Má však za to, že nenaplnil druhou podmínku, protože nepředstavuje skutečné, aktuální a dostatečně závažné nebezpečí pro společnost.

[9] Stěžovatel se podle žalobce nevypořádal s aktuálností nebezpečí pro společnost, a ani nemohl, neboť žalobce je již téměř dva roky podmíněně propuštěn z výkonu trestu, tedy na svobodě, a za tuto dobu nejednal tak, že by představoval hrozbu a nebezpečí pro společnost. Od propuštění nespáchal přestupek ani trestný čin. Má stálé zaměstnání, splácí své dluhy dle splátkového kalendáře, oženil se s dlouholetou přítelkyní, se kterou vede rodinnou domácnost, a aktivně se snaží o obnovení vztahu s nezletilou dcerou. Chová se tak, aby se začlenil do společnosti, byl pro ni přínosem a napravil chyby, kterých se dopustil v minulosti.

[10] Jako důkaz předložil žalobce oddací list, který prokazuje, že dne 12. 10. 2024 uzavřel manželství s V. Š., a výpisy z účtu ukazující, že pravidelně hradí exekuční závazky a výživné na nezletilou dceru.

[11] Žalobce namítá, že argumentace stěžovatele založená na rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 2. 2017, č. j. 6 Azs 309/2016-28, není přílehlavá. V rozsudku se soud zabýval vymezením pojmu *závažný zločin*, nikoliv vymezením pojmu *skutečné, aktuální a dostatečně závažné nebezpečí pro společnost*.

[12] Dříve, než mohl Nejvyšší správní soud přistoupit k vypořádání uplatněných stížnostních bodů, musel posoudit otázku přijatelnosti kasační stížnosti.

[13] Přijatelností kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud zabývá i v situacích, kdy je stěžovatelem žalovaný správní orgán (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 8. 2016, č. j. 2 Azs 56/2016-85, či ze dne 29. 11. 2016, č. j. 7 Azs 231/2016-55). Konkrétně v rozsudku ze dne 31. 1. 2007, č. j. 2 Azs 21/2006-59, uvedl, že kasační stížnost podanou žalovaným správním orgánem lze považovat za přijatelnou, „*pokud by bylo shledáno zásadní pochybení krajského soudu při výkladu hmotného nebo procesního práva, případně pokud by krajský soud nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu. Přijatelnost by byla konstatována bez ohledu na to, že by takovým pochybením krajský soud zásadně nemohl zasáhnout do hmotně-právního postavení stěžovatele.*“

[14] Stěžovatel neuvedl, v čem spatřuje přijatelnost své kasační stížnosti, a důvody přijatelnosti nenalezl ani Nejvyšší správní soud z úřední povinnosti. Nejvíce se důvodu přijatelnosti uvedenému pod písm. d) § 103 odst. 1 s. ř. s. blíží tvrzení stěžovatele o nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku. Samotný nesouhlas stěžovatele se závěry vyslovenými krajským soudem v rozsudku však nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku nezakládá. Obecná tvrzení stěžovatele, že úsudek soudu o tom, že stěžovatel dostatečně v rozhodnutí žalovaného nereflekoval aktuální a osobní poměry žalobce, je chybný nebo že soud nezhodnotil závažnost ekonomické trestné činnosti stěžovatele, nedostačuje k dovození nepřezkoumatelnosti rozsudku. Krajský soud důkladně a s odkazy na relevantní judikaturu Soudního dvora EU vyložil, jakými kritérii je třeba hodnotit aktuálnost a dostatečnou intenzitu nebezpečí žadatele o mezinárodní ochranu pro společnost (viz body 35 a 36 jeho rozsudku). Dále v bodě 37 hodnotil s ohledem na jeho konkrétní poměry ve světle uvedených kritérií závažnost trestné činnosti žalobce, dokonce se ztotožnil

s hodnocením stěžovatele, který zohlednil nejen *zvlášť závažný zločin spáchaný* žalobcem, ale i přihlédl k jeho další trestné činnosti. Konečně krajský soud velmi podrobně, avšak aniž by vyslovil definitivní závěr ohledně toho, zda žalobce aktuálně, tj. v době rozhodování správního orgánu, představuje závažné nebezpečí, rozebral chování žalobce po jeho odsouzení, při výkonu trestu odnětí svobody a zejména po jeho podmíněném propuštění na svobodu (body 38 až 46). Ve stručnosti lze shrnout, že podle krajského soudu se stěžovatel nedostatečně zabýval důvody podmíněného propuštění žalobce a tím, nakolik se po odsouzení změnil jeho vztah k řádnému životu a k páčání, anebo naopak nepáchání závažné ekonomické kriminality.

[15] Pokud by stěžovatel chtěl uvedený právní názor krajského soudu zvrátit, musel by nabídnout k němu konkurující argumentaci. Je nutné zdůraznit, že krajský soud neshledal, že důvody podmíněného propuštění žalobce a to, nakolik se po jeho odsouzení změnil jeho vztah k řádnému životu a k páčání, anebo naopak nepáchání závažné ekonomické kriminality, vedou k závěru, že stěžovatel již dostatečně aktuální a dostatečně intenzivní nebezpečí pro společnost nepředstavuje. Shledal pouze, že stěžovatel se těmito aspekty zatím nezabýval dostatečně, neboť zejména nepodrobil důkladnému zkoumání vztah žalobce k páčání závažné ekonomické kriminality po odsouzení a následném podmíněném propuštění. Není pochyb (a z toho vycházel i krajský soud, viz bod 39 jeho rozsudku), že s ohledem na relativně krátký odstup rozhodnutí stěžovatele od podmíněného propuštění žalobce by nestačilo k závěru, že žalobce již dostatečně aktuální a intenzivní nebezpečí pro společnost nepředstavuje, jen prosté konstatování, že po podmíněném propuštění již není patrné, že by se žalobce dopouštěl jednání, které by mohlo mít povahu trestného činu. K takovému závěru by postačovaly teprve informace, které by nasvědčovaly, že u žalobce došlo k zásadnímu morálnímu obratu a zásadní změně životních hodnot, způsobu vedení života a přístupu ke své roli ve společnosti, které ve svém celku dávají v době rozhodování správního orgánu velmi vysokou naději na to, že se již závažné trestné činnosti nyní a zejména v budoucnu dopouštět nebude. Takovéto informace mohou vyjít najevo, a to naznačoval krajský soud zejména v bodech 40 až 45 rozsudku, především při prozkoumání důvodů a okolností (dosti brzkého) podmíněného propuštění žalobce.

[16] Stěžovatel však žádnou konkurující argumentaci k rozsudku krajského soudu nenabídl, těžiště jeho argumentace spočívalo v přesvědčení, že již samotná povaha jednání, za které byl žalobce odsouzen (závažná ekonomická kriminalita), stačí kratší dobu po odsouzení k závěru, že žalobce dostatečně aktuální a intenzivní nebezpečí pro společnost představuje (viz str. 3 od středu dále kasační stížnosti). To se však míjí s rozhodovacími důvody krajského soudu, navíc opřenými o vcelku stabilizovanou a instruktivní judikaturu Soudního dvora EU, kterou nemůže ani stěžovatel, ani správní soud členského státu pominout.

[17] Nejvyšší správní soud tak uzavírá, že nezjistil žádný z výše definovaných důvodů přijatelnosti kasační stížnosti, proto ji podle výše citovaného § 104a odst. 1 s. ř. s. odmítl.

[18] Kasační stížnost byla odmítnuta pro nepřijatelnost, procesně neúspěšný stěžovatel tedy nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s; usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021-28, č. 4219/2021 Sb. NSS – rozhodnutí o odmítnutí kasační stížnosti pro nepřijatelnost

pokračování

je rozhodnutím v režimu zjednodušeného meritorního přezkumu rozhodnutí krajského soudu).

[19] Žalobce byl v řízení o kasační stížnosti procesně úspěšný, má proto právo na náhradu nákladů řízení o ní. NSS přiznal žalobci náhradu za jeden úkon právní služby jeho zástupkyně spočívající ve vyjádření ke kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, ve znění účinném od 1. 1. 2025]. Výše odměny za jeden úkon právní služby činí 4 620 Kč (§ 9 odst. 5 a § 7 bod 5 advokátního tarifu). K tomu náleží paušální náhrada hotových výdajů ve výši 450 Kč podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu. Vzhledem k tomu, že zástupkyně žalobce je plátcem DPH, zvyšuje se náhrada nákladů řízení o tuto daň ve výši 21 %. Celkem tedy náhrada činí 6 135 Kč. Ke splnění povinnosti náhrady nákladů řízení žalobci stanovil Nejvyšší správní soud žalovanému přiměřenou lhůtu.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 12. května 2025

Karel Šimka
předseda senátu